

Darovan Tušek

O RADU OCJENJIVAČKOG SUDA NATJEČAJA ZA REGULACIJSKI PLAN GRADA SPLITA 1924. GODINE

UDK: 711.4.011 (497.5 Split) "1924"

Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 2. VII. 1994

Darovan Tušek

58000 Split, HR

Odeska 1

U članku se na temelju arhivskih rukopisnih bilježaka inž. Petra Senjanovića navode novi podaci o radu ocjenjivačkog suda arhitektonskog natječaja za regulacijski plan Splita iz 1923.-1924. godine. Posebno su značajni podaci koji se odnose na sudjelovanje i plasman splitskog arhitekta Josipa Kodla.

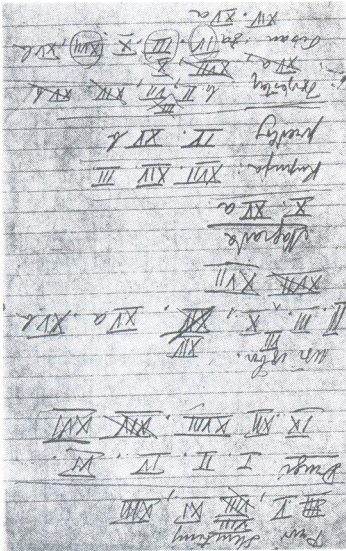
O regulacijskome planu Splita iz 1925. godine, kojim je definiran urbanistički razvoj grada u razdoblju između dva svjetska rata, pisano je do sada u više navrata. Iscrupne podatke o ovoj temi nalazimo u tekstovima Slavka Muljačića, nestora suvremene splitske arhitektonske publicistike ("Urbanistički razvitak Splita i regulacioni planovi od početka XIX. st. do 1944. g."),¹⁾ Stanka Piplovića ("Doprinos Petra Senjanovića uređenju staroga Splita"),²⁾ "Eklekticizam i secesija u urbanističkom razvitku Splita",³⁾ "Spomenici kulture u planovima prostornog uređenja Splita"⁴⁾ i "Zaštita graditeljske baštine u prvom urbanističkom planu Splita",⁵⁾ Milorada Druževića – koji je i sam svojim prvim radovima bio sudionik arhitektonske moderne – ("Pregled regulacionih planova Splita")⁶⁾, Duška Kečkemeta ("Moderna arhitektura u Dalmaciji"),⁷⁾ a i autor ovoga teksta posvetio je natječaju za regulacijski plan iz 1923.-1924. godine znatan prostor u knjizi "Arhitektonski natječaji u Splitu 1918.-1941."⁸⁾ Uz to, treba napomenuti da su i ondašnji suvremenici kritički pisali o ovom planu i kasnijoj njegovoj primjeni i doradi (osobito inž. Hranko Smodlaka, inž. Vjekoslav Ivanišević i dr. Ljubo Karaman). Pa ipak moramo konstatirati da je tema još uvijek tek "dotaknuta", budući da detaljna analiza, a zatim i stručna valorizacija ovoga projekta regulacije Splita, u kojoj će se potanko analizirati sve nove odrednice razvoja i izgradnje grada koje je plan donio, te konačna sudbina pojedinih zamisli plana u kasnijim planovima i u realizaciji "na terenu", tek treba da bude izvršena. U tom smislu o planu će se sigurno i dalje pisati, to više što će svaki novi eventualno pronađeni

podatak upotpuniti inače vrlo manjkavu građu o ovome segmentu splitske gradogradnje, a s tom svrhom napisan je i ovaj tekst.

Prepoznavši veliku važnost koju će regulacijski plan imati za ukupan razvoj grada koji je poslije završetka Prvog svjetskog rata, postavši regionalnim središtem, ušao u razdoblje svoga intenzivnog širenja i izgradnje, u postupak pripreme izrade ovoga plana uključili su se brojni značajni splitski uglednici, dužnosnici i stručnjaci. Premda su u tzv. "užem regulacijskom odboru", koji je koordinirao pripremu izrade plana, bili uz neizbježnog Tartagliu i Senjanovića još i Martinis, Stipanović, Žagar, Bragadin i Kaliterna, najveću odgovornost preuzeli su članovi ocjenjivačkog suda međunarodnoga natječaja za regulacijski plan raspisanog 1923. godine, budući da su upravo oni trebali odabrati rješenje po kojemu će se plan izraditi. Prema nekim izvorima⁹⁾ u prvoj varijanti ovaj žiri je trebao biti sastavljen od devet članova (M. Jaussely, J. Plečnik, M. Jurković, F. Kaliterna, P. Senjanović, J. Arambašin, F. Bulić, I. Tartaglia i L. Manola) i dva zamjenika (D. Žagar i D. Matošić). No kako Plečnik nije ušao u žiri, a vjerojatno i zbog drugih razloga, konačno su u ocjenjivački sud za članove izabrani svi navedeni, a umjesto Plečnika angažiran je Hermann Jansen iz Berlina. Iz spomenutih Senjanovićevih bilježaka razvidno je međutim da Arambašin i Matošić nisu sudjelovali u ocjenjivanju radova, pa su odluke donesene na temelju glasovanja preostale devetorice nazočnih.

O ulozi inž. Petra Senjanovića u pripremi natječaja već je mnogo toga poznato iz citiranih tekstova. Treba međutim istaknuti da je on ne samo bio najviše angažiran na izradi programa natječaja nego je očito imao i ulogu izvjestitelja, budući da je sačuvan njegov autograf s ocjenama pojedinih radova kao podloga za rad ocjenjivačkog suda. Zanimljiva je i nedovoljno naglašavana i uloga dr. Frane Bulića, koji se – naravno – najviše angažirao na pitanjima zaštite spomenika i uređenja unutrašnjosti Dioklecijanove palače, ali se – napustivši donekle područje svoje uže struke – dotaknuo i nekih smjernica za razvoj novih dijelova grada, te

izložio svoja gledišta o nekim pitanjima suvremenog urbanizma.¹⁰⁾ O pojedinačnom prinosu provedbi natječaja ostalih članova žirija nema izvornih podataka.

Senjanovićev autograf odluke žirija o nagradama (prvi i drugi krug eliminacije, uži izbor i nagrade); Rimski brojevi označavaju redni broj natjecajnih projekata koji su žirirani.

Koliko god nam sami natjačajni projekti nisu dostupni, a najvjerojatnije nisu ni sačuvani, možemo na temelju Senjanovićevih bilježaka i drugih izvora pokušati rekonstruirati autorstvo nekih radova, odnosno barem gradove iz kojih se pojedini radovi upućeni.

U nastavku navodi se popis natječajnih projekata sa sljedećim podacima: šifra rada koju su odredili autori, redni (rimski) broj rada pod kojim je projekt žiriran, grad iz kojega je rad upućen, podaci o autorima i plasman rada:

a) nagrađeni projekti:

– "Dalmatia", X, Beograd, W. Schürmann, Haag, (podijeljena II. i III. nagrada);

– "Portus Aureus", XV. a, Beč, E. Böck, A. Schmid, F. Zotter i M. Theuer, Beč (podijeljena II. i III. nagrada);

– "Nema Splita do Splita", XVII, Beč, A. Keller, Beč, (otkup);

– "Clarté", XIV, Bukurešt, A. Davidesco, R. Bolomey i J. Davidesco,

Bukurešt, (otkup);

– "Oj, Mrljane", III, Split, J. Kodl, Split, (otkup);

– "Mir", XV.b, Beč, K. Hoffmann i F. Augenfeld, Beč, (otkup);

– "Car Dioklecijan", IV, Beograd, (otkup);

b) nenagrađeni projekti:

"Novo doba", I, Zagreb; "Dominanta", II, Zagreb; "Curate publica", V, Zagreb; "Sv. Dujo", VI, Beograd; "Sjeverna luka", VII, Ljubljana; "O.P.", VIII, Ljubljana; "Regina Adriae", IX, Beč; "Emporium", XI, Beč; "Monumentum aere perrenius", XII, Danzig; "Blistava budućnost", XIII, Beč; "Imperator", XVIII, Beč; "Drava", XVI, Klagenfurt.

U spomenutom dragocjenom Senjanovićevom autografu za svaki projekt iznesene su kratke ocjene u svezi s interpretacijom pojedinih smjernica iz programa natječaja,¹¹⁾ a to su u prvom redu: a) specifikacija i dispozicija luka, i b) željezničkih postaja; c) komunikacije (prometnice): željezničke trase i kolne prometnice, d) razmještaj industrijskih sadržaja, e) razmještaj radničkih i zemljoradničkih "kolonija" (naselja), f) trgovi i tržnice, g) javne zgrade, h) "struktura grada", i) parkovi, j) uređenje "staroga grada", a posebno unutrašnjosti Dioklecijanove palače.

Izvorni zapisnik ocjenjivačkog suda nije nam dostupan, a teško da je i negdje sačuvan. No možemo na temelju nekih Senjanovićevih bilježaka pretpostaviti da je izvješće pisano samo za nagrađene radove. Od tih izvješća sačuvan je rukopis koncepta izvješća koje je sam Senjanović pisao za Kellerov otkupljeni projekt. Ovaj nam je dokument izuzetno zanimljiv stoga što je on jedini trag koji jasno ukazuje na opredjeljenje i kriterije vrednovanja žirija ovoga natječaja, pa ga u cjelini donosim u prilogu teksta.

Iz Senjanovićevih bilježaka na zadnjim stranicama jedne bilježnice sačuvane u njegovu arhivu, vidimo da su već u prethodnom ocjenjivanju izrazito najbolje plasirani Schürmannov rad (svih 9 glasova žirija – za "II. kategoriju"), te projekti Kodla i Kellera (po 7 glasova – za "II. kategoriju"). Kasnije

	Senjan	Jansen	Bulić	Joussely	Kaliterna	Manola	Žagar	Jurković	Tartaglia	Suma
II	2, 8	3	4	4	4	4	4	3	4	4 1/2
III	2	4	2	1	2	2	2	2	2	2 1/2
IV	3	4	4	4	4	3	3	3	4	4 1/5
X	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2 1/2
XIV	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4 1/2
XVa	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3 1/2
XVb	3	4	3	4	3	3	4	4	4	4 1/5
XVII	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2 1/2
za Kategoriju II 2										
" " III 3										
" " IV 4										
" " X, XVIII										
" " XVa										
" " VII, XIV, XV, b.										

Autograf Petra Senjanovića o rezultatima ocjenjivanja natječajnih projekata za regulacijski plan Splita 1924. godine (u gornjoj liniji su imena članova žirija, slijeva nadesno: Senjanović, Jansen, Bulić, Joussely, Kaliterna, Manola, Žagar, Jurković, Tartaglia)

nagrađeni projekt bečkoga tima bio je znatno slabije ocijenjen, pa je dospio u nižu "III. kategoriju"; nije mi poznato kako to da se rad koji je samo jedan član žirija ocijenio "II. kategorijom" ipak na kraju našao uz bok nagrađenome Schürmannovom projektu. U "IV. kategoriji" nalazili su se izjednačeni po ocjenama najprije jedan ljubljanski projekt ("Sjeverna luka") i bečki, poslije otkupljeni projekt, a stepenicu niže opet izjednačeni, zagrebački projekt ("Dominanta"), te kasnije otkupljeni rumunjski rad. Neobičnim perturbacijama ove rang-liste prethodnog glasovanja nazočnih članova žirija u konačnici su ljubljanski i zagrebački rad eliminirani, a za otkup je "uskočio" beogradski rad, koji prije uopće nije bio ni ušao u uži izbor (pa nije ni ocjenjivan). Isto tako je neobično da je Kellerov projekt, kojemu Senjanović nalazi brojne bitne, konceptijske zamjerke, na glasovanju "prošao" tako dobro. Kao stanovita satisfakcija jedinom splitskom natjecatelju, arhitektu Kodlu, mogla bi poslužiti činjenica da je "zaradio" (i to od Jausselyja) jedinu najvišu ocjenu ("I. kategoriju") koja je uopće bila dodijeljena od strane sudaca bilo kojem radu. No, s druge strane, on je i najtragičnija figura ovoga žiriranja, budući da je uz sedam "dvica" i tu jednu "jedinicu", bez obzira na "četvorku" koju mu je dao Jansen, on – možemo reći – najbolje plasiran natjecatelj; opet sasvim neobičnim konačnim ishodom ocjenjivanja, Kodl ne samo da nije nagrađen ravnopravno sa Schürmannom, nego na njegovo mjesto "uskaču" Bečani, a on (zajedno s Kellerom), "seli" među otkupljene. Koliko se pritom radilo možda o stanovitome podilaženju strancima (i to profesorima s bečke Tech-

nische Hochschule), a zanemarivanju domaćeg čovjeka, ostaje samo da na-
gađamo.

Kako bilo da bilo, žiri je jednakom nagradom (zbrojene su II. i III.
nagrada, pa podijeljene) nagradio Schürmanna i bečki tim, premda se iz
evidencije glasovanja vidi da je Schürmann, uz Kodla, uistinu najbolje prošao.
Stoga ne čudi da je naknadno i odlučeno da se razrada plana povjeri upravo
njemu, uz suradnju "domaćih", splitskih stručnjaka.

Odlukama žirija dodijeljene su dakle dvije izjednačene druge nagrade,
te tri otkupa (Kelleru, Rumunjima i Kodlu), dočim je žiri predložio raspisivaču
da, budući da prva nagrada nije dodijeljena, poveća broj otkupa, pa su tako
predloženi za otkup još i drugi bečki projekt i jedan od dva beogradska.

PRILOG

KONCEPT IZVJEŠĆA OCJENJIVAČKOGA SUDA O NATJEČAJNOM PROJEKTU POD ŠIFROM "NEMA SPLITA DO SPLITA"¹²⁾

"Obradba ovog projekta u svojoj vanjskoj formi vrlo dotjerana.

U pogledu sadržaja mora se istaknuti osobito uspjelu razdiobu građe-
vinskih blokova u postojećim djelovima današnjeg grada. Ovo grupiranje je
provedeno sa umjetničkim shvaćenjem slikovitih građevnih kombinacija kara-
kterističnih za naše južnjačke primorske gradove, s obzirom na ... i građevne
elemente koji danas postoje, na prilike vlasništva i vrijednosti današnjih
izgrađenih površina, adaptirajući ih novim potrebama komunikacije, asa-
nacije i saobraćaja. Pri tome su na estetski i praktični način svladane teškoće
terena.

Ove prednosti na osobiti način iskaču iz detaljnog plana 1:1000 nutarnjeg
grada.

U pogledu regulacije novoga grada i saobraćajnih namještaja ovaj projekt
ne udovoljava budućim potrebama grada.

Projektant je radio sa stanovitim krivim pretpostavkama, koje su dovele
do nepovoljnih rješenja.

Prva takva pretpostavka je – protivno programu raspisa – da zapadni
dio današnje luke ima ubuduće da posluži trgovačkim i pomorsko-saobra-
ćajnim svrham. Usljed toga smatrao je projektant potrebitim pristup željez-
nice u ovaj dio luke. To je imalo za posljedicu ne samo da je zapadna obala
izgubila svoj karakter kao gradilište za otmjene kuće, i kao obalna promenada
prema Mejam, već da je usljed drugog željezničkog useka presječen na dvoje
čitavi zapadni dio grada prema Poljudu, čime je onemogućen svaki racionalni
pristup do Poljudske uvale jer su sve veze u tom smjeru željezničkim usekom
presječene. To je u svakom slučaju nepovoljno, a pogotovo u slučaju ako je
glavna trgovačka luka u Poljudu kako to projektant predviđa.

Kolodvori. Analogna temeljna mana ovog projekta nalazi se dalje prema istoku gdje je uslijed vođenja željezničke pruge današnjom trasom i situiranjem novog centralnog kolodvora prema unutrašnjosti grada, presječen čitav novi teritorij grada po sredini u dva dijela, od kojih je jedan drugom izravno kolskim putevima nepristupačan jer preko usjeka nove željezničke stanice vode samo 2 prolaza za pješake i jedan podvožnjak neuporabiv za direktnu vezu s istoka na zapad. Pošto je na ovaj način presječena i najvažnija današnja arterija Lovretska cesta, to je budući izravni saobraćaj sa Solinske ceste prema Poljudskoj luci, koji je zbog svoje važnosti i u programu naglašen, posve onemogućen.

I pitanje *današnjeg kolodvora* nije povoljno riješeno, jer se s jedne strane hoće da napusti, premda se po izvještaju današnju luku namjerava da za prvu periodu pridrži.

Ako se pak namjeravalo napustiti današnji kolodvor i samo ga pridržati da se omogući dolazak i pristup do obale putničkim vozovima, tada nije bilo potrebno produživati kolosjেকে sve do uvale Bačvica za novu kupališnu stanicu, što je imalo za vrlo nepovoljnu posljedicu da su se gradske ulice sa predjela Bačvica morale sa nelijepim zidanim rampam i usred obale izoliranim vijaduktima spuštati na obalu. Okupiranje razmjerno uskog prostora između željezničke stanice i ruba obale sa novim skladištima ne smatra se sretnim rješenjem osobito obzirom na važan saobraćaj koji iz periferije i sa Solinske i Omiške ceste baš na tom mjestu dolazi u luku, te na lučke manipulacije koje zahtijevaju velike slobodne prostore.

Gradski teretni kolodvor situiran je prema programu u Kopilicu, ali je bez potrebe prostorno vrlo ograničen.

Putevi. U pogledu saobraćajnih puteva mora se istaknuti da *Solinska cesta* u vanjskom predjelu grada prema njenoj važnosti nije dovoljno razvijena. Odvrćanje saobraćaja teretnih životinja na nedovoljno razvijen put uzduž željezničkog usjeka, mimo željezničke stanice nije praktično riješeno. Naprotiv se ističe daljnje provođenje Solinske ceste kroz grad mimo (bolje bi bilo dijagonalno kroz gradski perivoj uz željeznički usjek preko Pazara i rampe "Lučkog prilaza" u smislu orjentacionog plana iz god. 1914. premda je ovo važna direktna veza mogla još obilatije i celishodnije da bude provedena.

Druga radijalna veza *Matošićevom* ulicom i produženjem Marmontove bila je prema programu uspostavljena sa njihovim nastavcima u nove dijelove grada. Projekt dobro predviđa vezu Ban Mladenove ulice sa zapadnom obalom.

Veliki boulevard čiji je položaj vezan uz situaciju kolodvora predviđen je također preblizu gradu, te bi projekt u pogledu gradskog saobraćaja bio mnogo povoljnije ispao da je centralni kolodvor ostao sa sjevera Lovretskog puta koji je s istočne strane spojen sa Solinskom cestom a sa zapadne preveden na zapadnu obalu trasom projekta, mnogo bolje odgovorio svojoj svrsi.

Sa položaja iza kazališta vrlo je dobro upućena dijagonalna veza prema Poljudu ali je prerano prekinuta i odvrćena sa strane Poljudske luke, dočim je i ona mogla povoljnije u terenu i izravnije prema cilju da se nastavi kada bi veliki boulevard bio proveden dalje od grada. Veliki ravni boulevard iza uvale Firula ravno prema sjeveru preko terenskih kosa koji je provučen bez obzira na terenske prilike u smjeru bure smatra se nelogičan i nepotrebitim. Usljed toga što je čitav gradski teritorij sa dva željeznička usjeka podijeljen u tri saobraćajno odvojena dijela, onemogućen je trensverzalni saobraćaj iz istočnih u zapadne dijelove grada, te je u ovom pomanjkanju transverzalnih veza najveća mana projekta.

U vezi s ovim boulevardom ne smatra se ni situiranje katedrale na sjeverno – zapadnom zaokretu boulevarda sretnim rješenjem, obzirom na neposrednu blizinu vrlo prometnog čvorišta koje sa tri strane obuhvaća crkvu, bez velikog slobodnog od saobraćaja tihog prostora na kojem se mogu da razviju i pripravljaju crkvene svečanosti, ophodi, sprovodi itd. Arhitektura i vrlo pogođene, (?) udomaćene građevne forme katedrale spadaju u mirniji, malogradski intimniji ambijent.

Javne zgrade. Ni situiranje u projektu predviđenih javnih zgrada u novim dijelovima grada nije pregledno ni istaknuto ni celishodno kako je tražio program raspisa (naprotiv, većinom u uskim ulicama), nema većih reprezentativnih trgova koji su potrebni u većim gradovima za sastanke i svečanosti.

Ističe se uspješno situiranje i dispozicija kupališta na Bačvicama sa pripadajućim građevnim objektima.

U pogledu luka vrijedi ono što je kazano općenito za situiranje luka... u ovom slučaju nema sa novom lukom pojedinih veza velikog kapaciteta izravnog saobraćaja...

Treba pohvalno istaknuti vrlo pogođene arhitektonske forme prikazane na priloženim perspektivama grada i perspektivnim detaljima, forme koje odgovaraju domaćim tradicionalnim građevnim formama u uspješnoj preradbi za moderne građevne svrhe.¹³⁾

B I L J E Š K E:

- 1) URBS, br.6, 1965–66, str. 25–33.
- 2) Kulturna baština, br.7–8, 1978, str.60–69.
- 3) Peristil, br.31–32, 1988-89, str.97–103.
- 4) Kulturna baština, br.3–4, 1975, str.66–71.
- 5) Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, br. 8–9, 1982–1983 (1985), str.17–26.
- 6) URBS, br.1, 1957, str.23–27.
- 7) Arhitektura, br.156–157, 1976, str.69,74.
- 8) Društvo arhitekata Splita, Split, 1994, str.32–41.
- 9) Arhiv Petra Senjanovića, Sveučilišna knjižnica u Splitu, M-127/5.
- 10) *"Neka plan budućih novih predjela grada odgovara faktičnim potrebama Splita sadašnjosti i bliže budućnosti, a ne umišljenim fantastičnim zahtjevima vrlo problematičnog velegrada Splita s milionima stanovnika.*

Neka se napokon kod projektovanja novih gradskih predjela uzmu u obzir nepovoljni rezultati postignuti zadnjih decenija prošlog stoljeća šematičkim reguliranjem gradova. Geometrijsko točno ukrštavanje sveđ jednako širokih, pravilnih ulica i ukidanje svih uglova, izbočina i plokatica umara oko svojom monotonijom, rastvara širom ulice udarcima vjetra i prašine (bura!), ne pruža zaštite od sunčane žege, koja je u nas ljeti i te kako potrebna te napokon sprečava i laku preglednost prometnog života u tim ulicam. Zato se i s pravom moderna gradnja gradova odvraća od dosadnih geometrijskih šema američkih gradova, koji tešku umjetnost gradnje gradova svedoše na prostu banalnu geometrijsku formulu.

Mi ne zagovaramo ni da u zlo shvaćenoj romantici u novim predjelima slijepo kopiramo sredovječan tip gradova. Modernom gradu htjeti pod svaku cijenu podati slikoviti izgled i utisak starinskog grada značilo bi upadati bez potrebe u protivnu skrajnost: moderan grad mora odgovarati našim sadašnjim potrebama i biti odrazom našeg duha i vremena. Ali ne prekinimo ni u novim predjelima u koliko nije potreba naprečac svim našim prokušanim, lokalnim građevnim tradicijam, uvjetovanim našim podnebljem (zaziranje od preširokih ulica), našim neravnim terenom (neredovitost ulica i raznolikost niveau-a u našim gradovima i česte stepenice) i našim običajima (zatvorene plokate za društveno sastajenje i razvijanje javnog života na ulici)." Iz zapisnika IX. glavne godišnje sjednice Povjerenstva za Dioklecijanovu palaču, održane 19. XII. 1921., II. dodatak Vjesniku za arheologiju i historiju dalmatinsku god. 1921, str. 25–26.

- 11) Tekst programa natječaja objavljen je u spomenutoj knjizi autora članka, str.205–212.
- 12) U priloženom rukopisu nisam izvršio nikakvu korekturu, pa čak ni razvidnih pravopisnih pogrešaka, koje su naravno bile vjerojatno uklonjene prigodom definiranja zapisnika žirija.
- 13) Perspektivna skica Kellerovog projekta objavljena je u navedenom članku S. Piplovića iz 1978. ("Kulturna baština" br. 7–8).

Darovan Tušek:

TÄTIGKEIT DER WETTBEWERBS – JURY FÜR DEN REGULIERUNGSPLAN DER STADT SPLIT IM JAHR 1924

Zusammenfassung

Der erste moderne Regulierungsplan der Stadt Split aus dem Jahre 1925 war von grosser Bedeutung für die weitere Entwicklung und den Ausbau der Stadt. Daher wurde der internationale architektonische Wettbewerb, der zur gewählten Lösung dieses Planes führte, mit grösster Aufmerksamkeit durchgeführt und verfolgt. Die vorhandenen schriftlichen Notizen des Dipl. Ing. Petar Senjanovićs, eines Mitgliedes der Jury, weisen auf Gutachungskriterien der einzelnen Beiträge und zahlreiche Einzelheiten über die Tätigkeit der Begutachtungsjury hin. Da Originalbeiträge grösstenteils nicht erhalten sind, bedeuten Beschreibungen der Werbeprojekte von Senjanović ein wertvolles Dokument um verschiedene Projektlösungen der einzelnen Wettbewerbe zu erkennen. Aus diesem Manuskript ist ersichtlich, dass das Projekt des Architekten Josip Kodl aus Split eigentlich am besten bewertet wurde, obwohl dieser am Ende keinen Preis erhielt. Aus derselben Quelle stammt auch ein Konzept über das Fachurteil des Bewerbungssprojektes vom Architekten Keller aus Wien, welches auf ein unvollkommenes Programm sowie ein Projektdilemma bei diesem Wettbewerb hinweist.

Preveo: Milan Šebić